

בעוד ישראל יושבת בחיבוק ידיים, מתחוללת מהפכה המסכנת קיומה

חטביב יהום הסהר

- סאת שלום כהן -

היה חיה חלום חרוד מרגיע. ציירו אותו עשרות מנהיגים ומומחים לענייני ערביים, להגאתו הבלעדית של הישוב העברי בארץ ישראל, וכמדינת ישראל. בחלום זה תואר המרחב הגדול שמסביב לארץ כאוסף מקרי של שבטים, חמולות ומדינות אופרטה, אשר כל קשר בין האחת לשניה הוא מקרי בהחלט. אין עם ערבי אחד, קבעו אותם מומחים מלומדים. ולהוכחת חכמתם חזרו והשמיצו את הטענה: אין להם אפילו שפה משותפת. כל ארץ מדברת בשפה אחרת. הערבית של תושבי עיראק שונה לגמרי מן הערבית של מצרים, וערבי פלסטיני איננו יכול להבין מה אומר ערבי מטוניסיה. על כן קבעו: המושג „ערבי“ הוא מושג מווייה. אין עם ערבי. זהו יצור דמיוני, שאיביו הישוב מגופפים בו כדחליל אימתני.

האורח הרגיל, זה שאינו מומחה מדופלם לעניינים ערביים, קיבל את חוכמת המומחים כתורה מסיני. הוא קרא כיצד שונאת משפחת האשמים את שושלת איבן עתון זה היה בין הראשונים אשר חזרו והזהירו כי תמונה זו מסולפת מיסודה, וטוב יהיה לפקוח את העיניים לפני שיהיה מאוחר מדי. עוד לפני שבע שנים, כאשר פארוק המנופח ישב עדיין על כסאו במצרים, הצביע העולם הזה על השינויים ההולכים ומתרחבים במרחב, על הזרמים שהתלכדו מתחת לפני השטח. הוא הזהיר, כי תקומת מדינת ישראל ותבוסת צבאות ערב במלחמת הששׁ הפירה לעד את התרדמה העמוקה, בה היה שקוע העולם הערבי במשך דורות ארוכים. הזרמים פעלו אמנם מתחת לפני השטח, אולם הם היו ברורים לגמרי, ונטייתם חד-משמעית.

אין חשיבות לשידורים ולתעמולה לאומנית. עתון זה היה בין הראשונים אשר חזרו והזהירו כי תמונה זו מסולפת מיסודה, וטוב יהיה לפקוח את העיניים לפני שיהיה מאוחר מדי. עוד לפני שבע שנים, כאשר פארוק המנופח ישב עדיין על כסאו במצרים, הצביע העולם הזה על השינויים ההולכים ומתרחבים במרחב, על הזרמים שהתלכדו מתחת לפני השטח. הוא הזהיר, כי תקומת מדינת ישראל ותבוסת צבאות ערב במלחמת הששׁ הפירה לעד את התרדמה העמוקה, בה היה שקוע העולם הערבי במשך דורות ארוכים. הזרמים פעלו אמנם מתחת לפני השטח, אולם הם היו ברורים לגמרי, ונטייתם חד-משמעית.

הסכר זמני הנחרר
התנועה הלאומית הערבית, אשר דגלה בעקרונות הערבים הם עם אחד, החייב להשתחרר מן השלטון הקולוניאלי, דמתה לנהר זורם. לזמן-מה הוקם

הפאנק הדורס שתי סטודנטיות מצריות באיחוד המצרי-סורי. הן נושאות כרזה, המראה את שוכרי אלקואסלי וגמאל עבד אלנאצר ניצבים בצריח של סאנק הדורס תחתיו חייל בריטי (נימין) וחייל ישראלי (שמאל).

בדרכו של הנהר סכר גדול וחזק, שעצר את מימיו מלנהור אל הים. המים נתקלו בסכר, והתקדמותם נעצרה. מאחורי החומה הגבוהה נוצר מאגר של מים רדודים, אשר למראית עין היו שקטים. מי שהשקיף על פני האגם הגדול ראה משטח שלוו וסטאטי. את תנועת הזרמים שמתחת לשטח לא יכול היה לראות, וגם לא את הלחץ הגובר והולך של המים אשר המשיכו להתחסף. כי הסכר לא עצר את פעולת המעיינות, אשר המשיכו להזרים מים בתחילת האפיק.

אולם גם אם לא נראו תנועות הזרמים שמתחת לפני השטח, יכול היה כל ברידעת להבין כי הן קיימות. וגם

המונים מריעים בכיכר השיחרור הענקית בקהיר, ביום חתימת הסכם האיחוד. למעלה ממאה אלף איש הצטופפו בכיכר זו, הריעו במשך שעות לנסאל עבד אלנאצר ולשוכרי אל קואסלי. קול ההמונים היה כקול-הנפץ של התפוצצות אדירה, אשר שינתה את פני המרחב הקופא על שטריו תוך שבוע ימים.

דגלים מתחבקים מחזה בדמשיק: הנבר טיסין עסוף בדגל המצרי, השמאלי בסורי, נישאים על כתפי חבריהם הנלחבים.